Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

No. 27 | Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1108, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918 | New York 1, N. Y., Liepos-July 5, 1963 | Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879 | 54 METAI

MIN. V. SIDZIKAUSKAS APIE SAVO KELIONĘ PO EUROPĄ

Neseniai iš Europos sugrįžęs Liet. Laisv. Kom. ir Liet. Del. Pavergt. Seime pirmin. V. Sidzikauskas maloniai sutiko pasidalinti mintimis su Tėvynės skaitytojais apie savo kelionę:

Kuriais tikslais bei reikalais šį kartą vykote Europon?

— Pavergtųjų Europos Tautų Seimas, kurio bustinė yra New Yorke, kasmet stengiasi savo sesiją turėti ir Europoje. Šiemet tenkinomės kuklesniu susirinkimu — PETS konferencija, nors tikslai buvo tie patys: a) pabrėžti PETS europinį pobudį ir domėjimąsi Europa, b) panaujinti ir pagyvinti ryšius su Europos bendromis politinėmis institucijomis — Europos Tarybos Ministrų Kabinetu ir Patariamuoju Seimu Strasburge (Europos Tarybai priklauso 16 valstybių), c) pagyvinti Europoje sovietų pavergtosios Europos dalies bylą ir d) pasitarti su savų tautų politikais ir visuomenininkais, gyvenančiais Europoje.

Kas buvo konferencijos dalyviai?

— Konferencijos dalyviai buvo dvejopi: Pavergtųjų Seimo atstovai ir gausys svečiai. Seimo atstovais buvo iš JAV tautinių delegacijų Pavergtųjų Seime 9 pirmininkai ir Seimo gen. sekretorius, o iš Europos po 1 tautinį delegatą ir po 1 atstovą Vid. Europos krikšč. dem., socialistų, liberalų, prof. sąjungų ir "Žaliojo Internacionalo." Taip pat dalyvavo Pavergt. Seimo Paryžiaus ir Londono biurų direktoriai. Lietuvai konferencijoje atstovavo V. Sidzikauskas iš New Yorko ir dr. P. Karvelis iš Vokietijos. Be judviejų, konferencijoj inžinierius Venskus iš Paryžiaus atstovavo Vid. Europos krikšč. dem.

Konferencijos posėdžius savo dalyvavimu ir žodžiu pagerbė daugelis Europos valstybių parlamentarų, dalyvavusių Europos Tarybos Patariamajame Seime: anglų, austrų, danų, italų, norvegų, švedų, vokiečių ir kt. Buvo labai gyvas bendravimas tarp laisvųjų ir pavergtųjų europiečių atstovų. Į konferencijos suruoštus pietus apsilankė ir E. T. Patar. Seimo pirm. Federspiel, buv. Prancuzijos premjeras Pflimlin, Italijos senatorius, Povilo VI-jo brolis, Ludovico Montini, Eur. Tar. Neatstovaujamų Eur. Tautų Komisijos pirm. ir vicepirmin. ir eilė kitų įžymybių.

Kurios svarbiausios problemos konferencijai rupėjo?

— Konferencijos darbotvarkėje buvo trys klausimai: 1) katras kelias eina į sovietų pavergtosios Europos laisvę, ar Vakarų bendravimo su Kremliaus musų kraštams užkartais kvislinginiais režimais, ar Vakarų paramos pavergtoms tautoms, kad tais nelemtais režimais nusikratytų? 2) kuri yra sovietų pavergtosios Europos reikšmė Europos ir apskritai Vakarų saugumui? ir 3) kuri yra Europos ateitis — kontinentinė bendruomenė ar atlantinė, ar abiejų sintezė? Pirmą klausimą referavo V. Sidzikauskas, antrąjį Seimo gen. sekretorius, trečiąjį — Rumunijos delegacijos pirm. Po pranešimų buvo gyvos diskusijos, o priimtos išvados atitinka pačius klausimus.

Ar konferencijos darbai baigėsi tik Strasburgu?

— Ne. Strasburgu jie tik prasidėjo. Apsvarsčiusi aukščiau minėtus 3 klausimus, konferencija pasidalino į tris grupes ir pasileido į Europos sostines. Viena grupė aplankė Vokietiją ir Italiją, antra — Olandiją, Daniją, Švediją, o trečia, kurioj su Rumunijos ir Lenkijos delegacijų pirmininkais teko ir man dalyvauti, aplankė Paryžių, Briuselį ir Londoną.

Kaip atrodo pavergtosios Europos reikalai lankytose sostinėse?

— Apskritai atrodo gerai. Konferencijos delegacijos buvo priimtos arba pačių premjerų ar kitų vyriausybių narių, ar parlamentų pirmininkų, ar užs. reik. ministerijų aukštų pareigūnų. Pvz. mano dalyvauta delegacija buvo priimta Prancuzijos parlamento pirmininko, parlamento užsienių reik. komis. pirmininko, užs. reik. minist. Europos departamento direktoriaus, de Gaulle partijos gen. sekret. Visur ir visi pasisakė už musų kraštų nepriklausomybės reikalą. Ta proga Britanijos užs. reik. minist. aukštas pareigūnas dar kartą priminė, kad "Jos Karališkos Didenybės vyriausybė nepripažino ir nepripažįsta Baltijos valstybių inkorporacijos į Sov. Sąjungą."

Kaip vertinat konferencijos rezultatus Lietuvos laisvės kovai?

— Konferencijos reikšmė laisvės kovai nesiribojo tik darbotvarkės diskusijomis ir konferencijos delegacijų vizitais Europos sostinėse. Konferencijos proga pavergtosios Europos byla labai plačiai buvo išgarsinta radio bangomis ir spaudos skiltyse. Man pačiam teko prancuziškai kalbėti per Radio Diffusion Francaise, taip pat aiškintis spaudos konferencijose su prancuzų, belgų, anglų ir tarp tautinės spaudos atstovais. O išnešimas pavergtųjų bylos Europos viešumon yra labai svarbus, nes aplamai Europos veidas per praėjusį dešimtmetį yra smarkiai pakitęs. Europa visko turi, ir jaunoji karta pamažu apsipranta su esama padėtimi. Pav. Seimo konferencija tam tikra prasme Europai buvo tikra injekcija, stimuliuojanti jos susidomėjimą pavergtų kraštų byla.

Su kuriais lietuvių veiksniais teko susitikti?

— JAV prezidentas Kennedy po 10 dienų kelionės po Europos kraštus, šią savaitę grįžo į Washingtoną. Ypatingai triumfaliai jis buvo sutiktas Vokietijoj. Berlyne prezidentas Kennedy kalbos išklausyti susirinko apie pusantro milijono gyventojų.

Iš Vokietijos prezidentas nuvyko į Airiją, po to į Angliją, ir iš čia į Italiją. Romoje aplankė naujai vainikuotą popiežių Povilą VI. Visur turėjo pasitarimus su tų kraštų vyriausybėmis.

Šiai prezidento kelionei yra teikiama nemaža politinė reikšmė.

— Birželio 30 d. Vatikane buvo karunuotas popiežius Povilas VI. Stebėti retos iškilmės šv. Petro aikštėje buvo susirinkę daugiau milijono žmonių. Ceremonijose dalyvavo daugelio valstybių atsiųstos delegacijos. Ameriką atstovavo vyr. teismo teisėjas R. E. Warren. Iškilmės buvo perduodamos per televizijos stotis.

— Kruščiovas taip pat Berlyne lankėsi praėjusį penktadienį, buk dalyvauti Rytų Vokietijos komunistinės vyriausybės vado W. Ulbricht 70 metų gimtadienio iškilmėse. Kruščiovui sutikti į aikštę buvo suvaryti fabrikų darbininkai, tarnautojai ir gyventojai. Bet jų susirinko tik apie 250 tukstančių, tai yra keleta kartų mažiau nei Vakarų Berlyne laike Kennedy atvykimo. Vokiečių spauda skelbia, kad Kennedy kalbos išklausyti buvo susirinkę daugiau 1,400,000 berlyniečių.

— Rytų Europos komunistinių kraštų vyriausybių galvos, atvykus Kruščiovui į Rytų Berlyną, susirinko į savo konferenciją, tačiau joje nedalyvavo Rumunijos, Albanijos, o taip pat nei raud. Kinijos atstovai.

— Kremlius įsakė išvykti trims Kinijos diplomatams iš Maskvos. Jie paskelbė savo vyriausybės laišką, kuriame yra kritikuojamas ir puolamas Kruščiovas. Vakarų diplomatai manė, kad tas sutrukdys Maskvos ir Pekingo konferenciją, kuri prasideda liepos 5 d.

— Švedai sučmė savo pulkininką S. Wennerstroem, kuris šnipinėdamas sovietam per 5 metus išdavęs nemaža Nato ir Švedijos paslapčių. Iškilus šiam šnipinėjimui, numatyta Kruščiovo kelionė į Švediją gali neįvykti.

— De Gaulle, Prancuzijos vyriausybės galva, artimiausiom savaitėm taip pat yra numatęs atsilankyti Vak. Vokietijoj. Esą, De Gaulle norįs patirti daugiau apie Vokietijos įsipareigojimus Amerikai, kurie liečia atominį apsiginklavimą.

ŠUVIAI BALTIJOS JUROJE

"Daily Telegraph" and Morning Post" neseniai paskelbė apie sovietų vykdomus laivyno manevrus Baltijos juroje, ties Karaliaučiaus (dabar Kaliningrado) srities krantais. Budinga tai, kad sovietai savo jurinius "manevrus" tikrumoje vykdo tarptautiniuose vandenyse ir apie tai jie neinformavo nei švedų, nei danų įstaigų.

Dienraštis teigia, kad sovietai ne tik laužo tarptautinus susitarimus, bet savo tikslams naudodami Karaliaučiaus sritį, jie dar labiau sustiprina savo viešpatavimą Lietuvoje ir Latvijoje. Dienraštis dar nurodė, kad švedų ir danų žvejybos laivai apie sovietų manevrus pranešė savo viršininkams, o šie informavo švedų ir danų užsienio reikalų ministerijas.

Šiuo metu Karaliaučiaus sritis esanti pati svarbiausia sovietų laivyno operacijų bazė. Pusė vadinamo "kovos" laivyno toje srityje turi savo bazę, o likusieji laivai bazes turi Leningrade, Liepojuje ir Taline. Karo atveju tas kovos laivynas užblokuotų sąsiaurių vandenis į Baltijos jurą.

Britų laikraščio spėjimu, dėl buv. Penkovskio bylos sovietai siekią sustiprinti Karaliaučiaus saugumą. (E)

— Prancuzijoj labai uoliai talkino ir gelbėjo Lietuvos atstovas prof. J. Baltrušaitis ir min. E. Turauskas, Briuselyje — pulk. J. Lanskoronskis, Londone — min. B. K. Balutis ir inž. J. Vilčinskas. Min. Balutis suorganizavo ir bendrą visų baltiečių pasitarimą. Vokietijoje teko dalyvauti Baltijos Tarybos ir Vliko vykd. tarybos pasitarimuose, taip pat kalbėtis su Vokietijos Liet. Bendr. vadovaujančiais žmonėmis ir Liet. Raud. Kryž. pirmininku aktualiais klausimais. Per Madrido radiją teko tarti žodis pavergtiesiems broliams Tėvynėje.

SAVAITĖS ĮVYKIAI

PARYŽIUJE SVARSTYTI PABALTIJO KLAUSIMAI

Gegužės 31 d. France-Baltique S-ga Paryžiuje suorganizavo Pabaltijoo problemomis pietus - debatus, kuriems pirmininkavo Prancuzijos senatorius gen. Ganeval. Dalyvavo daug įžymių prancuzų ir užsiniečių asmenų, Lietuvos min. Prancuzijoj S. Lozoraitis ir pasiuntinybės nariai.

Maurice Schumann, Prancuzijos Parl. Užs. Komis. pirmin. (France - Baltique garbės pirm.), pateikė pažymėtiną ekspose, kurie autoritetingai išdėstė moralinius ir juridinius samprotavimus, dėl kurių Prancuzija ir kitos didžiosios Vakarų demokratijos visuomet atsisakė pripažinti Estijos, Latvijos ir Lietuvos aneksiją. K. Berends, Latvijos Charge d'Affaires, Latvijos, Estijos ir Lietuvos vardu pabrėžė, kad Pabaltijo valstybės sudaro Europos integralinę dalį ir estai, latviai ir lietuviai, kaip ir kitos Europos tautos, turi teisę į nepriklausomą gyvenimą. Apie debatus birž. 1-2 d. minėjo "Le Figaro" ir kt. laikraščiai. (E)

KELIAMAS LAISV. EUR. SIŲSTUVŲ PAJĖGUMAS

Muenchene veikiąs Laisvosios Europos radijas numato padvigubinti trumpomis bangomis programų galingumą. Radijos programos skiriamos kraštams rytų ir vidurio Europoje. Ligi šiol Fed. Vokietijoj ir Portugalijooj Laisvosios Eur. radijas turėjo 28 siųstuvus.

Budinga, kad laisvojo pas. radijo programoms trukdyti sovietai šiuo metu naudoja 2,500 specialių siųstuvų - trukdytuvų ir pagal amerikiečių apskaičiavimus, jų išlaikymas atseinąs ligi 540 mil. DM (arba 135 mil. dol.) metams.

PRIPILDYKIT ARUODUS!

Sov. kosmonautams Bikovskiui ir Tereškovai dar esant erdvėje, sovietinė spauda, radijai įprastu budu gyventojus ragino dar sparčiau dirbti. Vilniaus radijas birž. 15 d., skrendant kosmonautui Bikovskiui, šaukė apie reikalą papildyti aruodus, kad butų "stipresnė ir galingesnė musų tarybinė tėvynė."

Vilniaus radijo atstovai aplausinėjo paskirų įmonių pareigunus ir, žinoma, tegalėjo patirti tik džiaugsmą ir pasiryžimą dirbti dar našiau. Štai "Pergalės" gamyklos techninio skyr. viršininkas Poteriovas džiaugsmingai pranešė, kad darbininkai birž. 14 d. išdirbio normą buvo įvykdę 115%, bet Bikovskiui atsiradus erdvėje, jie pasižadėję tą normą viršyti 25%.

Taigi, kosmonautams skrendant, žemėje likę verčiami didinti gamybą. Kitais žodžiais, kosmonautai virtę puikiai veikiančiais sovietinių darbininkų ar kolchozininkų varovais. (E)

"REVOLIUCININKAS" A. STRAZDELIS

Lietuvoje paminėti 200 m. nuo gimimo "revoliucininko" A. Strazdelio, birž. 8 d. Vilniuje buvo suorganizuota mokslinė konferencija. K. Korsakas A. Strazdelį(dabar Lietuvoje poetas vadinamas tik Strazdu) pristatė kaip "liaudinių, demokratinių ir revoliucinių tradicijų nešėją." Esą rasta medžiagos, kuri parodo Strazdą kaip kovotoją, kurį persekiojo dvasininkai su dvarininkais. Apie surinktą naują dokumentinę medžiagą kalbėjo V. Vanagas. O Strazdo poezijos liaudiškumą nagrinėjo J. Riškus. Amb. Jonynas nušvietė poeto ryšius su lietuvių tautosaka. (E)

TURIM IŠLAIKYTI NARIUS IR KOVOTI SU NEGEISTINAIS REIŠKINIAIS

Rupinantis padidinti musų organizaciją naujais nariais, kartu turime dėti pastangas išlaikyti savo eilėse turimus narius. Musų didelėje šeimoje pasitaiko, kad vienas kitas narys išstoja iš organizacijos dėl bet kurių nors priežasčių. Tos priežastys yra įvairios. Dažniausiai buna ta priežastis, kad narys, patekęs į medžiaginius sunkumus, nustoja mokėti duoklės ir tuo pačiu išbraukia save iš Susivienijimo.

Ši priežastis yra nugalima. Į pagalbą tuokart gali ateit pati kuopa, suteikdama iš savo iždo nariui paskolą duoklėms sumokėti arba tam reikalui narys gali gauti paskolą pagal savo apdraudos paliudijimą ir tokiai sumai, kokia yra jo paliudijimo piniginė vertė. Svarbu nariui padėti bėdoje ir jį išlaikyti savo tarpe.

Bet turime ir liudnesnį reiškinį. Štai vienas SLA veikėjas rašo, kad yra tokių, kurie atkalbinėja narius ir pataria iš organizacijos išstoti. Tiesa, turime pripažinti, kad tokie reiškiniai yra labai reti, tačiau jie turi buti pasmerkti visu griežtumu ir su jais turime kovoti. Ką galvoja tas, kuris atkalba narį? Šiuo ardomuoju veiksmu atkalbėtojas nepasitarnaus nei lietuvybei, nei pačiam nariui, kada jis pasitraukdamas netenka geros ir naudingos apdraudos.

Šiandien SLA apdraudos yra tiek įvairios, kad kiekvienas narys gali pasirinkti tokį skyrių, kuris jam prieinamas pagal jo medžiaginį pajėgumą ar atatinka kitiems reikalavimams. Todėl apdraudos skyrius neturėtų buti nario pasitraukimo priežastimi. Tokiu atveju nariui į pagalbą turi ateiti pati kuopa savo naudingais patarimais.

Sąmoningi nariai iš Susivienijimo nesitraukia, tačiau visi turime stengtis narius išlaikyti organzacijoje ir kovoti su negeistinais reiškiniais, kurie gali buti kenksmingi organizacijai, pačiam nariui ir lietuvybei.

A REAL OPPORTUNITY

for students and others, to earn extra money.
You can easely earn $5.00 for each individual accepted to the Lithuanian Alliance of America.
Send the recommended names and addresses to the
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th St., New York 1, N. Y.

$5.00 — Five dollars for You

Fill out this coupon and you will get $5.00 if your recommended person will be accepted for life insurance with the LAA. You can do your friends a great favor by recommending to join the largest Lithuanian Fraternal Society in existence.

ACT PROMPTLY! Fill out this coupon today and mail it to the Secretary of the Lithuanian Alliance of America, Mrs. Bertha Pivaronas, 307 W. 30th St., New York 1, N. Y.

-------- (Cut out and mail) --------

.....
Please print full name

.....
Complete address

RECOMMENDED BY:

.....
Name, address and Lodge number

.....

Mail as many coupons as you need. You will be paid $5.00 for each accepted applicant.

NAUJOSIOS AUŠROS VAJAUS KRONIKA

— DETROITO LIETUVIŲ RADIO Klubo valandėlė, kaip ir daugelis kitų, labai palanki musų organizacijai ir teikėsi paskelbti kai kuriuos musų informacinius pranešimus. Ši lietuvių patriotų radio programa veikia jau daugelį metų. Šią kulturinę radio programą remia ir išlaiko Detroito lietuvių visuomenė. Neabejojam, kad SLA nariai, kurie gyvena Detroite, irgi palaiko bei palaikys šį lietuvišką židinį ir duos savo šeimų paskelbimus bei visuomeniško pobudžio pranešimus. Šiais reikalais reikia kreiptis į direktorių J. Kriščiuną, 803 N. Crowford St., Detroit 9, Mich. Tel. VI 1-5724.

You Can Earn Extra Money - Mail Coupons!

Tėvynė

The Lithuanian Weekly

Published Every Friday

By the Lithuanian Alliance of America

BERTHA PIVARONAS
MANAGER

ANTANAS SODAITIS
EDITOR

Yearly Subscription Rates:

In the United States ------- $4.00
To Foreign Countries ------ $5.00

307 West 30th Street
New York 1, N. Y.

Tel. Lackawanna 4-5529

SLA kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti nevėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio numeriui išeinant.

Keičiant adresą, butina pranešti senasis adresas ir nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.

"187"

Nedidelis skaičius, bet daug sakąs, jei žinosime, kad tiek amžiaus yra sulaukusios Jungtinės Amerikos Valstybės. Tiek metų prabėgo nuo 1776 m. liepos 4 d., kada Philadelphia, Pa. buvo priimta ir paskelbta Amerikos Nepriklausomybės Deklaracija.

Dar vykstant šio krašto kovom su Britų imperija, didieji Amerikos vyrai viešai deklaravo, kad visi žmonės yra sukurti lygiais, turi teises į gyvenimą, laisvę ir laimės siekimą. Tada paskelbtieji laisvės šukiai pakėlė gyventojų dvasią, įkvėpė naujos jėgos tęsti kovą už Amerikos Nepriklausomybę ir ją laimėti.

Tai buvo uždegantieji žodžiai, o svarbiausiai, jog juos lydėjo darbai — laisvę gavo šalis ir jos gyventojai. Ir štai Amerika jau antras šimtmetis kvėjuoja plačia laisve, kokios neturi nei vienas kitas kraštas.

Garsas apie laisvių kraštą plačiai pasklido visame pasaulyje. Jis viliojo žmones iš tolimos Europos ir kitų kraštų keliauti į Ameriką. Daugelis atvyko čia ieškoti ne tik geresnio uždarbio ir gyvenimo, bet čia taip pat rado prieglobstį daugelio kraštų kovotojai prieš tironiją, kokia tada siautė neaprėžtose monarchijose.

Ir mūsų didelė tautos dalis iš savo tėvynės caristiniais laikais atvyko į Ameriką, kur sukurė naują gyvenimą ir laisvai galėjo vesti kovą už savo vergaujančios tautos teises.

Paskelbusi laisvę, Amerika tai idėjai buvo ir liko ištikima visą laiką. Ir po Antrojo pasaulinio karo tukstančiai žmonių, pabėgę nuo sovietų tironijos, rado Amerikoje prieglobstį ir sąlygas kovoti prieš sovietų priespaudą, siekiant nusikratyti jėga primestą okupaciją. Šiąja Amerikos laisve naudojamės ir mes, lietuviai.

Todėl didelė meile ir pagarba minime Amerikos Nepriklausomybės sukaktį. Iš Amerikos spinduliuoja laisvė visiems pavergtiesiems ir todėl šiais laikais Liepos Ketvirtoji yra laisvės simboliu visom pavergtom tautom.

A. Sd.

Koks medis, toks ir vaisius.

NORA GUGIENĖ

KATR. KATKEVIČIENĖS ATMINIMUI

Teisingai yra sakoma, kad mintys yra gilesnės už žodžius. Nelengva yra surasti žodžius, kuriais būtų galima bent dalinai išreikšti mano jausmus, išgirdus, kad Katrė Katkevičienė, viena iš lietuvių žymiausių ir garbingiausių veikėjų, amžinai užmerkė savo akis... Tai buvo birželio 13 d.

Ši liudna žinia labai greit pasklido po visą Chicagą. Niekas nenorėjoo tikėti, kad K. Katkevičienė, visuomet linksmutė, pilna energijos, nuolatos dirbdama visuomenjnį darbą, visuomet rodydama tiek nuoširdumo ir tiesdama gailestingą ranką į nelaimę patekusiems lietuviams, nuolatos rodydama tiek gilaus nuoširdumo veikdama jaunimo organizacijoje, Susivienijime ir kitur, nutilo amžinai... Taip, nors jos balsas nutilo, bet jos atlikti dideli darbai, tautos ir žmonių gerovei, bus ilgus, ilgus metus minimi, jie visados gyvens.

Turėjau laimės ir malonumo pažinti velionę Katrę Katkevičienę apie 40 metų. Pažinau ir gerbiau jos veiklą ir džiaugiausi laime pažinus tokią moterį, kuri buvo visų lietuvių moterų pažiba. Turime tik pažvelgti į jos ilgų metų darbuotę, į tą jos pasišventimą ir gabumą vadovauti mūsų veiklai.

Chicagoje ji išgyveno apie 60 metų. Ir visi tie metai buvo kupini jos gražių ir lietuviams naudingų darbų. Ji įkurė kartu su kitais lietuvių moterų draugiją "Apšvietą", ji suorganizavo SLA 134 moterų kuopą ir ilgus metus buvo jos valdyboj. Šioj kuopoj ji išauklėjo jaunas lietuves moteris, įjungė į veiklą, padėjo joms einant kuopos valdyboj pareigas ir paliko labai vertingas veikėjas. Velionė rupinosi ir sielojosi Lietuvos reikalais, veikė ALTe. Neatmenu SLA seimo, kuriame velionė Katkevičienė nebutų dalyvavusi ir pateikusi SLA naudingų minčių, patarimų. Ji nuolatos buvo įvairių komisijų narė, paskiausia veikdama Labdaros Komisijoje.

Ji dalyvavo ne tik SLA, bet ir visuose ALT Sandaros ir Tėvynės Mylėtojų Draugijos seimuose. Ji niekados nesiskundė turėdama daug darbo, bet su šypsena sakydavo: "kamgi žmogus gyveni, jeigu ne tam, kad prisidėti prie visuomeninių darbų." Paskutiniais penkeriais metais Katkevičienė labai sielojosi lietuvių vaikų auklėjimu, nemažai prisidėdama prie ALVUDO, kuris buvo labai artimas jos širdžiai.

Kasgi nepažino ją iš jos įdomių raštų spaudoje. Ji turėjo gražių minčių, kuriomis dalinosi su lietuviais per spaudą. Pažinant ją asmeniniai ir iš jos darbų, kartais klausdavau, ar tik tas ar kitas darbas nėra jai persunkus. Ji visuomet atsakydavo, "niekas nėra sunku, kas yra žmonijai naudinga, tik reikia dirbti." Ji tikrai pašventė visą savo gyvenimą dirbdama žmonių naudai. Ji nuoširdžiai dirbo prie visų tų reikalų, kurie jungėsi su lietuviška tautine ir kulturine bei labdaros veikla.

Kaip gaila, kad mūsų lietuvių išeivijos senesnieji pamažu traukiasi iš visuomeninės veiklos. Nedaug turėjom tokių pasišventusių veikėjų, kokia buvo Katrė Katkevičienė.

Laidotuvių diena, birž. 17, buvo labai graži, šilta, saulėta. Gražiausių gėlių vainikai dengė velionės karstą, kuriame, rodos, ji taip ramiai ilsėjosi... Koplyčia buvo kupina žmonių, kurie atėjo atiduoti velionei savo pagarbą, išreikšti užuojautą likusiai šeimai, palydėti ją į amžino poilsio namelius.

Prie karsto budėjo SLA 134 moterų kuopos valdyba ir narės. Valdyba buvo ir garbės karsto nešėjos. Buvo girdima, kad gražu, kad kuopos valdyba ir narės, su tokia didele pagarba, slovėjo prie savo brangios draugės karsto.

SLA 134 moterų kuopos pirmininkė Helena Čižauskienė pasakė jautrią atsisveikinimo kalbą prie karsto. Toliau kalbėjo Sandaros redaktorius M. Vaidyla, anglų ir lietuvių kalba reikšdamas užuojauta likusiam vyrui ir giminėms. Naujienų redaktorius dr. P. Grigaitis savo kalboje iškėlė jos didelius nuopelnus lietuvių naudai, reikšdamas gailestį, kad netekome tokios žymios, darbui pasišventusios veikėjos. Z. Juškevičienė irgi tarė trumpą pagarbos ir atsisveikinimo žodį. Genovaitė Giedraitienė grojo vargonais ir kaip visuomet jausmingai sugiedojo "Ave Maria," "Kur Bakužė Samanota" ir "Panis Angelicus". Vargonais grojant "Einu Namo" jungėsi ilgiausia eilė pažįstamų, draugų atsisveikinimui.

Ir taip prasidėjo velionės kelionė į Lietuvių Tautines kapines. Jos gyvenimo banga pasiekė amžinybės vartus. Iš koplyčios bokšto plaukė liudni garsai. Prie kapo dr. Jonas Adomavičius pasakė reikšmingą kalbą apie jos vertingą gyvenimą.

Brangus yra atminimai, kuriuos Katrė Katkevičienė paliko visiems, ypač savo vyrui, seserims ir jų šeimoms ir kitiems giminėms. Nors jų širdys liudesio kupinos, tačiau didelę laimę ji suteikė savo artimiems ir visiems, kurie ją pažino ir gerbė.

Mes visuomet minėsim Katrę Katkevičienę, kaip moterį, kurios šypsena ir vertingi darbai lyg kalba mums, kad jie padaro gyvenimą vertingu, džiugina širdį, laimi ir teikia ramybę.

Mano giliausia užuojauta jos gyvenimo draugui V. Katkevičiui, visoms sesutėms ir jų šeimoms, netekus taip brangaus asmens. Mieloji sesute, ilsėkis ramiai Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Chicago, Ill.

Gražus minėjimas

Birž. 14 d., Jaunimo namų salėje, Chicagos Lietuvių Taryba minėjo 700 metų mirties karaliaus Mindaugo sukaktį ir baisiojo 1941 m. birželio 13 - 14 dienas. Programą pravedė Tarybos pirm., teisėjas A. F. Wells. Dalyvaujant gausiai susirinkusiems, buvo padėtas vainikas prie Lietuvos Kankinių paminklo, žuvusių nuo okupantų rusų komunistų tėvynėje ir Sibire.

Buvo užkurtas aukuras, Gražutės Sirutienės sukurta malda paskaityta ir pagiedota. Maldą jautriai paskaitė aštuonmetė Rima Skorubskaitė. Apeigose dalyvavo su savo vėliavomis Don Varno Postas, Savanoriai - Kurėjai, Šaulių kuopa, Ateitininkų ir Neolituanų korporacijos.

Salėj kalbėjo gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir Lietuvos atstovybės Washingtone patarėjas p. Bačkys. Be to, buvo priimta atitinkama rezoliucija.

Meninėj daly dalyvavo solistė Pr. Bičkienė, Operos moterų choras, Vyrų choras, pianistas A. Vasaitis. Labai stipriai pasirodė Vyrų choras, diriguojamas muz. Alf. Gočo.

Ant rytojaus šv. Kryžiaus ir Tėviškės bažnyčiose įvyko pamaldos už Lietuvos kankinius ir tremtinius Sibire.

Povilas Dirkis

Cicero, Ill.

SLA 301 kuopa turės savo narių pusmetinį susirinkimą liepos 3 d., 7:30 val. vakare, Liberty svetainėj, 1401 S. 49 Court. Nariai ir narės prašomi dalyvauti, užsimokėti savo mokesčius, kas yra labai svarbu. Be to, bus nurodyta, kur bus musų išvažiavimas - piknikas.

Ateikit ir busite visu kuo aprupinti.

K. P. Deveikis, fin. sekr.

Kenosha, Wis.

Pagerbti Jonas bei Juozas Kasparai ir Juozas Kasputis

Birž. 22 d. Joninių proga susiorganizavo gerų bičiulių burelis ir netikėtai nuvažiavome pas Joną Kasparą, gyvenantį su broliu Juozu gražioj rezidencijoj. Ten radome ir Juozą Kasputį, SLA 212 kp. sekretorių. Jų visų trijų pagerbimui turėjom pietus - vaišes. Pasakyta prakalbėlių, įvertinant jų ilgų metų pasidarbavimą lietuvių veikloje. Visiem trim įteikta dovanėlės.

Dalyvis

MIRĖ PR. KRAPAVICKAS

Argentinoj, Buenos Aires gegužės 15 d. mirė, sulaukęs 74 m. amž., pavyzdingas lietuvis, Pranas Krapavickas. Jis Argentinon atvyko 1910 m. ir išaugino lietuvišką, pasižymėjusią Argentinos lietuvių veikloje šeimą: sunus Pranas — inžinierius, Antanas — agronomijos profesorius, Petras — filosofijos profesorius.

Paliko žmoną ir brolį JAV. Velionį gražiai paminėjo ir įvertino Argentinos lietuvių laikraščiai. (E)

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių veda Sveikatos Komisija: DR. PETRAS ZALATORIS, VINCAS TERCIJONAS, M. D. ir ALBINAS GRIGAITIS, M. D.

SENIEJI MUSŲ SVEIKATOS DRAUGAI

DR. A. GRIGAITIS

RABARBARAS
Rhubarb

Renkama šaknys ir lapai. Šaknys renkamos rudenį.

Anksti pavasarį iš stiebo gaminamas kompotas, kurs valo kraują, lengvai tuština vidurius, gerina kraują.

Rubarbaro šaknys valo vidurius. Suaugusiems arbatinis šaukštukas išdžiovintų šaknų miltelių stiklinei arbatos, kuri iškarto išgeriama. Po 8 - 10 val. viduriai išsivalo pilnai, be skausmų. Rubarbaro milteliai didina apetitą, šalina kartėlį. Imama ant galo peilio geležtės 3 kar dienoje. Vaistinėse gaunamas rubarbaro sirupas gerai valo kudikiams vidurius.

Motinoms, maitinančioms krutimi kudikį ir turinčioms kietus vidurius, patartina gerti rubarbaro arbatą. 1-2 arbatiniai šaukštukai rubarbaro šaknų miltelių stiklinei arbatos. Išgerti pusę stiklinės rytę ir pusę stiklinės vakare.

AVIETĖS
Raspberry

Aviečių džiovintų lapų arba uogų arbata naudojama gydyti užkimimą, ramina kosulį, iššaukia prakaitavima. Ši aviečių arbata dažniausia naudojama su medum. Aviečių sunka, atmiežta vandeniu, labai geras gėrimas, gaivina ligonį. Aviečių uogos šeimininkių naudojamos gaminti įvairiems valgiams. Mišinys aviečių, žemuogių ir gervuogių lapų duoda skanią, kvepiančią arbatą.

MĖLYNĖS
Blueberry

Mėlynių lapų arbatą (3 arbatiniai šaukštukai džiovintų lapų stiklinei arbatos) žmonės vartoja gydyti šlapimo puslės katarą.

Mėlynių džiovintos uogos arba jų arbata — geras vaistas prie viduriavimo. Viduriuojant labai gerai veikia degtinės užpila ant uogų. Gerti po arbatinį šaukštuką, o kartais ir daugiau kelis kartus per dieną. Užpilos taip gaminamas: ¼ kvortos džiovintų uogų užpilti ¾ kvortos degtinės ir duoti pora savaičių nusistoti. Labai geras vaistas prie chroninio žarnų kataro mėlynių vynas. Gerti pašildžius.

KIAULPIENĖ
Dandelion

Renkami lapai ir šaknys. Lapai renkami balandžio-rugpiučio mėn. Šaknys — ankstyvą pavasarį arba rudenį. Lapai skinami prie šaknų, nudalkinami. Lapus iki suvytimo galima džiovinti saulėj, vėliau pastogėj. Nuplautas šaknis pradžioj džiovinti ore arba saulėj, vėliau krosnyje. Lapų arbata tinka nuo geltligės, kepenų ligų, hemoroidų, kietų vidurių, prie skrandžio kataro, valo kraują.

Jauni lapeliai Prancuzijoje naudojami kaip salotai. Supiaustytos, skrudintos šaknys — kavos pakaitalas.

PELUNAS. METELĖS.
Warmwood.

Pelunai žydi liepos, rugpiučio mėn. Renkama žydėjimo metu viršunių šakelės ir lapai. Džiovinama pastogėse. Turi vitamino C, eterinių aliejų ir karčiųjų medžiagų. Pelunų arbata didina apetitą, gerina virškinimą, prie gelton ligės, viduriavimo, prie dyglių viduriuose, marina kartėlį. Stiklinei arbatos imama arbatinis šaukštukas pelunų. Išgerti stiklinę šios arbatos paros bėgyje gurkšniais. Įtariant opą skrandyje, pelūnų nevartoti.

Pelunų arbatos veikimas padidėja pridėjus skiauturės, jaunažolės.

Pelunų užpila. Viena dalis supiaustytų pelunų lapų bei žiedų ir penkios dalys degtinės. Gerti arbatiniais šaukštukais. Labai geras vaistas pagerinti apetitą, virškinimą, sustabdyti viduriavimą. Nepatartina pelunų ilgai vartoti ir didelėse dozėse.

Kuopų Susirinkimai

ALIQUIPPA, PA.

SLA 247 kp. susirinkimas įvyks liepos 7 d., 6 val. vak., toj pačioj vietoj.

•

PITTSTON, PA.

SLA 7 kp. susirinkimas liepos 14 d., 2 val. po pietų, įprastoje svetainėje.

LIETUVIŲ RADIJO VALANDOS

LITHUANIAN RADIO HOURS

Klausykitės lietuvių radijo valandas, girdėsite įdomias programas, ir naudingų žinių apie SLA.

BOSTON, MASS. Liet. Radio Valanda. Ved. Stepas ir Valentina Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Stotis WLYN, sekm. 1 iki 1:30 v.

BOSTON, MASS. Laisvės Varpas., ved. Petras Viščinis, 47 Banks St., Brockton 18, Mass. Stotis WKOX, sekmad. 8 iki 9 val. ryto.

CHICAGO, ILL. Radio Valanda Sophie Barcus. Stotis WOPA, kas rytą 10 iki 11 val. Šeštad. 10:30, sekmad 8:30 iki 9:30 val. ryto. 7159 S. Maplewod Ave.

CHICAGO, ILL. "Margutis". Ved. L. Vanagaitienė, 6755 S. Western Ave., stotis WYAQ, kasdien 8:30 iki 9:30 val. vak.

CLEVELAND, O. Ved. J. Stempužis, 506 E. 118th St. Stotis WDOK. Penktad. vak. nuo 7 iki 7:30.

DETROIT, MICH. "Lithuanian Voice", stotis WQRS. Sekmad. 8:30 iki 9 val. ryto. Dir. J. Kriščiunas.

NEW YORK - N. J. "Lietuvos Atsiminimai. Ved. J. Stukas, 1264 White St., Hillside, N. J. Stotis WEVD. Šeštad. nuo 5 iki 6 val. vakaro.

PITTSBURGH, PA. Ved. P. ir G. Dargiai., 2040 Spring Hill Rd., Pittsburgh, Pa. Stotis WPIT. Sekmad. 12:30 iki 1 val. po pietų.

LOS ANGELES, CAL., ved. Br. Gediminas, 4023 W. 60th St., Los Angeles 43, Cal. Stotis KALI, šeštad. nuo 12:30 iki 1 val.

Chicagos SLA kuopų ir organizatorių dėmesiui

SLA 6-ta apskritis šaukia labai svarbų susirinkimą Don Varnas Posto svetainėj, 6816 S. Western Ave., liepos 13 d., 7 val. vak., į kurį kviečiama Chicagos ir jos apylinkėje veikiančias SLA kuopų valdybas, SLA organizatorius ir SLA gerove suinteresuotus asmenis. Šio susirinkimo tikslas bus aptarti, išsiaiškinti ir rasti budus bei priemones kaip stipriausiai įsijungti į dabar vykstantį Naujosios Aušros vajų, telkimui naujų narių.

Į šį svarbų susirinkimą speciaiiai atvyksta SLA prezidentas Povilas P. Dargis, kuris Naujosios Aušros vajaus reikalus tiksliai nušvies ir atsakys į klausimus, surištus su šiuo vajumi. Atsižvelgiant į nepaprastą šio susirinkimo svarbą, visų kviečiamųjų dalyvavimas tikrai privalomas. Lauksime gausaus dalyvavimo. Po susirinkimo draugiška kavutė.

Kviečia 6-tos APSKRITIES VALDYBA

SLA CICERO KUOPOS PIKNIKAS

Liepos 14 d. visų Chicagos SLA narių ir jų prietelių keliai turėtų susieiti į 45 kelią, kurs tarpais dar vadinamas La Grange Rd. ar Mannheim Rd. ir suvesti į puikų ąžuolyną, kurs vadinasi Spears Woods ir yra, važiuojant iš Chicagos į pietus, dešinėje 45 kelio pusėje, tuojau už 87th St. Šis Forest Preserve yra tik 5 minutės kelio nuo lietuvių tautinių kapinių.

Ąžuolynas yra Willow Springs ribose ir šį SLA pikniką maloniai sutiko globoti Willow Springs Mayor Doc Rust, yra vedęs lietuvaitę.

Maloniai kviečiu liepos 14 d. visus Chicagos SLA narius su šeimomis ir prieteliais į gamtą linksmai savųjų tarpe praleisti sekmadienį.

STEPAS PAULAUSKAS, SLA 301 kp. pirmin.

SLA KETVIRTOJI APSKRITIS

Ruošia Connecticut LIETUVIŲ DIENĄ — TRADICINĘ GEGUŽINĘ,

RUGPIŪČIO 4 D., 1963 M., BELLEVIEW GROVE PARKE,

36 Lakewood Rd., Waterbury, Conn.

PRASIDĖS 12 VAL. IR TĘSIS IKI 9 VAL. VAK.

KALBĖS SLA SEKRETORĖ B. PIVARONAS.

Šokiams gros geras orkestras.

BUS UŽKANDŽIAI IR GĖRIMAI

Rengėjai laukia daug svečių ne tik iš visos Conn. valstijos, bet ir iš toliau.

VISI KELIAI VEDA Į ŠIĄ PRAMOGĄ.

Visus kviečia RENGĖJAI

RYTE L. SPINDYS

WHAT EVERY YOUNG LITHUANIAN SHOULD KNOW ABOUT THE LAND OF HIS FOREFATHERS

(Continued)

The former was in charge of relations with the Teutonic as well as Poland and the latter with Eastern affairs. Both courageous and brave men, they marched into Moscow three times, always besieging the Kremlin and burning down Moscow's suburbs. After having conquered extensive areas and added them to the Lithuanian domain, both Kęstutis and Algirdas wisely heeded and continued the traditional Lithuanian policy in the conquered areas: "Destroy nothing old, introduce nothing new."

This policy made Lithuanian rule welcomed by the conquered and a relief from the harsh and heavy yoke they were used to from other victors. Vytautas, son of Kęstutis and the greatest Lithuanian of the past ages, was the only ruler of Lithuania whom history has honored with a recognized "post-mortem" title of "The Great." He personified the innate greatness of his people and aroused their national pride. His Empire stretched from the Baltic to the Black Sea and far to the East and throughout it there was genuine cultural, religious, economic and linguistic freedom.

Under this man of great vision and wisdom, Lithuania was elevated into a first rate power and into the greatest European Empire of his period. His death on October 27, 1430, was mourned throughout Europe and in many eulogies and testimonials, Vytautas was likened to Alexander, — the Macedonian, and was acclaimed as the greatest personality of his period.

However, his death left no successor worthy of his throne and towards the end of the fifteenth century, due to the rise of the Russian power, the might of the Grand Duchy of Lithuania followed a steadiy declining course. It was the strong and impelling Russian menace that finally forced Lithuania to negotiate a confederation with Poland which resulted in the formation of the Polish - Lithuanian Commonwealth.

With the Writ of Union on July 4th, 1569, Lithuania ended its long history as an independent political entity. But even this union did not save Lithuania, for it was powerless to refute the announcement in 1796 made by the Governor General Ryepnin proclaiming to the Lithuanian people the annexation of their country, north and east of the Nemunas, to the Russian Empire. Thus did the Grand Duchy of Lithuania, born in the early part of the 13th century, die nearly six centuries later.

Now began, from 1796 to 1917, the darkest period in the history of the Lithuanian peoples. Exiles and banishments of the intellectual classes began and in an effort to Russianize Lithuania a ban was put on books and periodicals, printed in Lithuanian characters. Other kinds of restrictions were forced on the people, aiming to Russianize them and convert them to the Orthodox religion.

But the Lithuanians did not give up their struggle for their fundamental human rights. They emphatically rejected the Russian characters and during the ban on books, the Lithuanians organized their own book contraband in Prussia and those printed there were then smuggled accross the border to Lithuania.

All this took place with greatest difficulties and dangers and countless men, women and children sacrificed their lives and homes in their heroic struggle for the freedom of the press. But it is during these dark hours of suppression and oppression that some of Lithuania's foremost leaders in the field of culture were born.

These are the ones who inspired their people to find strength in their glorious past and hope for a brighter future.

Daukantas, Kudirka, Basanavičius, are only a few whom Lithuania honors for having in some way interpreted their culture in times of national darkness. Daukantas, besides being the first one to compile a history of Lithuania, also continuously worked for the emancipation of his people and thus was deprived by the Russian government of a brilliant political career.

Kudirka, musician, composer, poet, publicist and doctor of medicine, aimed at creating a strong pro-Lithuanian leadership which would eventually restore independence to Lithuania. Although tuberculosis cut his life short, he nevertheless rendered himself immortal to all Lithuanians through the words of a song which became the Lithuanian National Anthem.

The writings of Basanavičius which were smuggled into Lithuania, aroused the people to an appreciation of their own literature and freed them from Russian influence.

These three men are only a few who dedicated their lives so that freedom and liberty may once again belong to their beloved Lithuania.

Nevertheless, years passed before this cherished hope was realized, but during World War I, when Lithuania was occupied by Germany, a Lithuanian conference met at Vilnius. It elected a Lithuanian State Council and demanded the complete independence of Lithuania.

This Declaration of Independence was proclaimed and signed on Febr. 16, 1918, and based its right for Independence on the Wilsonian idea of "the recognized right of nations to self-determination."

But Lithuania's troubles did not end with the proclamation. For over two years the Lithuanian countryside resounded with gun shots and fighting as the people defended their country against the invading Bolshevists.

(Cont.)

DAIL. J. RIMŠOS PARODA

Buenos Aires mieste, nuo gegužės 16 iki birželio 5 d. vykusi dail. Jono Rimšos darbų paroda buvo gausiai lankoma įvairių tautų intelektualų. (E)

NAMŲ PIRKIMAS AMERIKOJ

Naujų namų ir butų statymas JAV-se šiomis dienomis vis dar stovi labai aukštame laipsnyje: beveik pusantro milijono per metus. Šiame krašte esant apie 45 milijonams šeimų, tai reiškia naują namą ar butą kiekvieniems trims iš kiekvieno šimto šeimų per metus.

Beveik du trečdaliai iš visų naujų namų pastatytų kasmet, yra nuperkami privačių asmenų, likusieji yra išnuomojami. Dauguma perkančių namus yra tarp 25 ir 45 metų amžiaus. Naujavedžiai, augančios šeimos, kurioms reikia didesnių namų, ar žmonės, keičią vietą su savo naujais darbais iš vienos krašto vietos į kitą, yra tipiški namų pirkėjai. Kadangi senesni namai taip pat dažnai keičia savo savininkus, visa tai padaro namų pirkimą ir pardavimą didele ekonomine veikla krašte.

Dauguma namų šiandien kainoja tarp 10 ir 30 tukstančių dolerių. Mažai šeimų, žinoma, gali pakankamai sutaupyti prieš namų pirkimą, kad galėtų visą sumą iš karto sumokėti. To pasekoje bankai ir kitos skolinimo institucijos išsivystė reikalingų pinigų skolinimui.

Tokios paskolos ant namų yra vadinamos "mortgages." Jeigu skolininkas negali grąžinti savo skolos pagal sutartį, skolintojas turi teisę perimti namą ir vėl parduoti jį, kad atgautų savo pinigus. Tačiau tai pasitaiko retai. Faktinai, per kelis pračjusius metus tik vienas visų apdraustų paskolų procentas buvo nutrauktas.

Kadangi namų pirkimas yra taip plačiai išvystytas, tai federalinė valdžia įsikišo padėti abiems: skolininkams ir skolintojams. Ši pagalba yra valdžios garantija skolintojui, kad skola bus sumokėta, jeigu prireiks, net pačios valdžios. Dėl tokios garantijos bankai ir kiti skolininkai gali duoti paskolas su labai žemu interesu ir daug ilgesniam laikui, negu jie galėtų duoti savo rizika.

To rezultate, jauna šeima, norinti įsigyti namus, gali pasiskolinti ligi 90% namo vertės ir gali grąžinti skolą lengvais mokėjimais per 10, 20 ar net 30 metų. Interesas ant skolos yra 5% metams ant dar neužmokėto skolos skirtumo. Tuo budu mokėjimai kas mėnesį beveik prilygsta nuomai, kurią šeima mokėtų, jeigu nuomotų.

Yra maždaug 33 milijonai namų savininkų JAV-se. Dauguma jų padėjo federalinės valdžios skolos namams apdraudimo programą. Padaryti namų savininkystę lengvu dalyku buvo vienas ir tautos siekių nuo 1933 metų, kai buvo įkurta Federalinė Namų Administracija. Nuo to laiko pagalba buvo teikiama per garantuotas paskolas ne tik naujiems namams, bet ir toliems specialiems dalykams, kaip namų gerinimui, ukio namų moderninimui ir dabar namams senesnio amžiaus piliečiams.

Federalinė valdžia, be to, suteikė dideles paskolas ir davė fondus didelio masto viešiems butų pastatų vystymams dideliuose miestuose. Šis platus valdžios interesas gyvenviečių išvystymui viešai ir privačiai finansuojamam, labai svarbi Amerikos ekonomijos dalis, kuri vystosi jau per eilę metų. A.C.N.S.

—: DAINORĖLIS :—

TEKĖJO SAULELĖ

Tekėjo saulelė pro debesėlį,
Vai tai, vai tai, pro debesėlį.

Ganėsi žirgeliai po pudymėlį,
Vai tai, vai tai, po pudymėlį.

Jaunoji mergelė linelius rovė,
Vai tai, vai tai, linelius rovė.

Jaunajam berneliui pasidabojo,
Vai tai, vai tai, pasidabojo.

Laimingai, mergele, linelius rauti,
Vai tai, vai tai, linelius rauti.

Tai dėku, berneli, kur jodinėji?
Vai tai, vai tai, kur jodinėji?

Pas tavo tėveli valgiau ir gėriau,
Vai tai, vai tai, valgiau ir gėriau.

Tavo man tėvelis jau pažadėjo,
Vai tai, vai tai, jau pažadėjo.

Ką valgei, ką gėrei, tai užmokėsi,
Vai tai, vai tai, tai užmokėsi.

Aš, jauna mergelė, dar netekėsiu,
Vai tai, vai tai, dar netekėsiu.

DR. A. GRIGAITIS

DIDIEJI AMERIKOS VYRAI

Pabaiga

PIRMIEJI IŠRADIMAI

Edisonas greit perprato telegrafo gudrybę ir patsai sujungia telegrafu savo tėvų namus su savo draugo namais. 16 metų amžiaus Edisonas gauna gelžkelio telegrafisto vietą su atlyginimu 25 dol. į mėnesį. Savo uždarbį papildydavo rašydamas mažas teatrui pjeses.

Jis dirbo naktinėj pamainoj, kad patikrinus tarnautojus, ar jie nemiega, stoties viršininkas įsako telegrafistams kas pusvalandis kaimyniniai stočiai duoti sutartą ženklą. Edisonas prijungia prie telegrafo aparato laikrodį, kurs, dėka specialaus įtaisymo, automatiškai perduodavo kaimyninei stočiai sutartą ženklą, o patsai tuo tarpu saldžiai miega.

Jo darbovietėj budavo daug tarakonų. Edisonas ant sienos virš savo stalo pritaiso dvi juosteles, kurių viena sujungta su teigiama akumuliatoriaus baterijos srove, o kitą su neigiama. Kai tik tarakonas lipdamas siena savo kunu pasiekdavo abi juosteles, jis virsdavo dumais.

Vėlesniame amžiuje Edisonas, atsiminęs jaunystės dienas, pasakodavęs:

— Dar vaikas budamas aš norėjau išaiškinti, kaip dirba telegrafas. Geriausį paaiškinimą man davė senas škotas, kurs remontavo liniją: "Jei tu turėtum tokį ilgą šunį, kad patraukus jį už uodegos Edinburge, jis sulotų Londone." Tai man buvo aišku, bet neaišku, kas judėjo šuns kune — telegrafo vielomis.

Kartą pripuolamai į Edisono rankas papuola Faradėjaus knyga. Šios knygos turiniu Edisonas tiek susijdomavo, kad ir po nakties darbo, pavargęs, visą dieną prasėdėdavo prie Faradėjaus mokslo. Tik alkis priversdavo bėgti valgyklon. Išeidamas iš valgyklos sako savo draugui:

— Adamsai, Adamsai, aš turiu tiek daug padaryti, o gyvenimas toks trumpas. Aš turiu skubėti.

Edisonas labai vertino Faradėjaus atradimus elektros srity ir šio mokslininko knyga daug pagelbėjo Edisonui jo busimuos darbuos.

Iš Bostono, kur tarnavo telegrafistu, Edisonas persikelia į New Yorką. Pradžia gyvenimo ir darbo New Yorke buvo sunki. Bet dėka savo proto ir energijos, Edisonas pradeda eiti pirmyn. Už pagerinimą telegrafo Edisonas iš Western Union Telegraph Co. gauna $4,000.00 — atlyginimo. Už šiuos pinigus jis organizuoja laboratoriją ir įsteigia gamintojų bendrovę. Edisonas sumano savo išradimams steigti didelę laboratoriją, bet ne pačiame New Yorke, o kur nuošaliai nuo miesto triukšmo.

Taip jis 1876 m. apsigyvena nedideliam kaimelyje — Menlo Park, 25 myl. nuo New Yorko. Šiš mažas Amerikos kampelis tapo pasaulio garsenybe. Čia lankėsi mokslininkai, artistai, dailininkai ir kt. Čia atvyksta tukstančiai žmonių pasižvalgyti į technikos stebuklus. Čia gimė telefono mikrofonas, fonografas, elektros lemputė — naujas apšvietimo budas, nauja sistema gaminimo - paskirstymo elektros energijos — dinamo mašina. Čia buvo įrengta pirmoji pasauly elektros stotis, kuri nušvietė visą kaimą. Čia pajudėjo traukinys elektra varomas ir t.t. ir t.t.

Čia darbas nenustodavo nei dieną, nei naktį. Kaikurie Edisono bendradarbiai miegodavo laboratorijose ant stalų. Ryte po pusryčių Edisonas mėgo užrukyti geros rųšies cigarą — tai budavo jo poilsis. Vakarienė budavo vėlai vakare. Po vakarienės T. Edisono bendradarbiai susirinkdavo laboratorijoj. Kas vargonais, kas citra grojo, kas ruko ir klausosi muzikos. Tai budavo šio didžiojo išradėjo poilsis.

Edisoną įdomavo ne vien elektra, bet visos gyvenimo sritys. Jis išrado raštą akliems, jis galvojo apie elektros siuvamą mašiną, elektra varomą keltuvą, jis tyrinėjo New Yorko gelžkelių triukšmo priežastis. Jis projektuoja sniegą valyti mašina. Pas jį ėko piešiniai kertamosios mašinos medvilniai.

Jis projektavo helikopterį. Jis išrado lekiojantį paukštį, kurs nulėkė apie 300 metrų.

Daug jis padarė išradimų karo reikalams. Daug išrado sintetinių medžiagų, kurios reikalingos technikoj.

Edisonas į klausimą, kokią naudą turįs iš savo išradimų, paaiškino, jog jis gauna daug pinigų, bet pinigai tirpte tirpsta, nes visą savo gyvenimą daro bandymus, kas suryja veik viss mano pajamas. Pinigai jam buvo reikalingi naujiems išradimams.

TELEFONAS

Pirmuosius bandymus perduoti žmogaus kalbą mašinos pagalba padarė Helmholzas 1863 m. Tuo pat metu kyla mintis perduoti kalbą per erdvę ar atstumą telegrafo vielomis, paverčiant garsą elektra. Telegrafas tuo metu jau buvo žinomas. Šioj srity pirmuosius bandymus padarė vokiečių mokslininkas Pilypas Reisa. Bet tai buvo tik bandymai, kurie nedavė dar praktiškai tinkamo telefono.

1876 m. Bel išranda telefoną, o Edisonas jį patobulina. Daug darbo Edisonas padėjo, kol išrado telefonui mikrofoną. Dėka Edisono, Bel telefonas prakalbėjo garsiai. Tuoj prasidėjo telefono stočių steigimas. Už šį išradimą Edisonas gavo nuo Western Union $100,000.00. Bet jis sulygo, jog jam mokės šią sumą per 17 metų, kasmet po $6,000.00. Mat, jis nenorėjo iškarto paimti visus pinigus, bijodamas juos tuoj išleisti bandymams.

ELEKTROS APŠVIETIMAS

Žmogus įžiebė ugnį. Ugnis buvo pirmas šviesos šaltinis, butent laužai, dervos fakelai, balanos, knatiniai žibintai — kurie buvo plačiai vartojami senovėj Egipte, Babilione, Asirijoj. Knatiniai žibintai buvo naudojami apšviesti gatves. Vėliau atsirado vaškas, stearino, parafino žvakės, alejinės lempos.

Po to ateina žibalo gadynė, dujų apšvietimas ypač Anglijoj, Prancuzijoj 1818 m. Kelno laikrašty šitaip buvo kreipiamasi į miestelėnus dėl gatvių apšvietimo:

1. Gatvių apšvietimas iš teologijos pusės yra kišimasis į Dievo tvarką — naktį negalima paversti diena.

2. Iš mediciniškos pusės — nakties apšvietimas didina susirgimų skaičių.

3. Gatvių apšvietimas gadina papročius.

Tomas Edison vienas iš pirmųjų, kurs davė pradžią elektros šviesai. Jisai žaidė su elektra, kaip vaikas su sviediniu. Vieną dieną jam dingtelėjo mintis, kaip butų gera apšviesti namus elektros pagalba ir taip lengvai įjungiant ir išjungiant, kaip dujų šviesą.

19-tame šimtmety anglas buvo išradęs budą gauti elektros pagalba šviesą. Tai Volto — lankas. Daugelis jį naudojo apšvietimui Šiaur. Amerikoj. Bet šios lempos dėl jų pirkčiojimo galėjo buti naudojamas tik lauke arba negyvenamose patalpose.

Edison sumano padaryti mažą elektros lempą gyvenamiem namam. Tai buvo didelė ideja. Viduj elektros lemputės yra labai plona vielelė, kuri šviečia nuo elektros karščio. Ši vielelė nesudega ir nesutirpsta lengvai. Edisonas bandė įvairių metalų vieleles, bet nuo karščio jos tirpdavo. Edisonas daug turėjo vargo, kol surado tinkamą vielelę. Kaikurie tų laikų mokslininkai įrodinėjo, jog negalima elektros energiją paverst šviesa. O Edisonas praktiškai įrodė, jog tai galima. Pirmoji elektros šviesa buvo įvesta Menlo Parke prieš Naujus metus.

Elektros lemputes fabrikai pradėjo gaminti dideliais kiekiais ir jų kaina tapo prieinama kiekvienam žmogui. Praėjus 30 metų nuo išradimo, Amerikoj jau šviečė 45 milijonai elektros lempučių.

ELEKTRA VAROMAS TRAUKINYS

Dar prieš Edisoną Europoj ir Amerikoje buvo galvojama apie elektra varomą traukinį. Bet, žinoma, bandymai buvo nesekmingi, nes tuomet dar nebuvo išrasta dinamo mašina ir gauti elektros srovę naudojo batarejas; jos buvo nepatogios ir brangios. Išradus dinamo mašiną, atsirado galimybė galvoti apie elektros gelžkelį. Tai pasisekė įkunyti Edisonui. Daugel inžinierių ir šiaip smalsuolių važiavo į Menlo Parką susipažinti su nauju Edisono išradimu. Pirmo elektra varomo traukinio greitis buvo apie 40 mylių į valandą. Daugelis sakė, jog toks greitis yra pavojingas. Edisonas kritiškai žiurėjo į šį savo išradimą. Jam atrodė jo pirmas elektros gelžkelis gramozdiškas ir nepraktiškas.

O kai G. Fordas sukonstravo motorą, varomą gazolinu, Edisonas pastebėjo: Puikus išradimas. Eik šiuo keliu. Garu varomas traukinys reikalauja katilo, pakuro, vandens, kuro, elektra varomo traukinio jėgainės įrengimas komplikuotas, o tamstos — nereikalauja nei krosnio, nei katilo, nėra garų. Tamsta eini teisingu keliu.

Kartą Edisonas buvo paklaustas, kokį patarimą jis duotų tam, kurs nori daryti išradimus.

Edisonas atsakė: Mano geriausias patarimas — dirbti 20 valandų į parą. Tai aš dariau 30 metų ir negaliu pasakyti, jog tai man pakenktų. Kartą norėdamas išpildyti užsakymą, jis nevalgęs ir nemiegojęs 60 valandų.

Gyvenimas neturėjo dėl jo jokios reikšmės, jei jis negalėjo veikti efektyviai. Prieš mirti jis pasakęs savo žmonai:

— Jei yra kas nors po mirties, tai gerai. Jei nėra, gerai taip pat. Aš per visą gyvenimą dariau, ką galėjau.

Jis vyriškai ir drąsiai buvo prisirengęs sutikti mirtį.

1931 m. spalio 21 d. Tomas Edisonas buvo palaidotas Glenmonte. Prie kapo orkestras išpildė Beethoveno kurinius ir jo mėgiamą kompozitoriaus Wagnerio "Vakarinės Žvaigždės Dainą."

Tėvynė

KAS GIRDĖT PAS MUS IR KITUR

SLA PREZ. P. P. DARGIS VYKSTA Į CHICAGĄ

SLA prezidentas Povilas P. Dargis šiomis dienomis išvyksta į Chicagą, dalyvauti liepos 13 d. įvykstančiame SLA vietos ir apylinkių kuopų valdybų, organizatorių ir vedėjų pasitarime vajaus ir kitais Susivienijimo klausimais.

DIDYSIS MINĖJIMAS

Šiemet sukako 30 metų nuo musų didvyrių lakunų Dariaus ir Girėno skridimo į Lietuvą. Ta proga yra ruošiamos pagerbimo iškilmės, šešt., liepos 13 d., 3 val. po pietų, prie Dariaus ir Girėno paminklo, Lituanica Square.

Invokaciją skaitys kun. V. Pikturna, Angelų Kar. parap. vikaras, kalbės Lietuvos konsulas V. Stašinskas ir Antanas Gudonis, Liet. Klubo prezid., Paterson, N. J. Himnus giedos solistė Leonė Jodytė. Žodį tars komiteto nariai — B. Spudienė, adv. S. Bredes, P. Montvila ir J. Šaltis. Prie paminklo bus padėta gėlių.

Maloniai kviečiame atsilankyti visas patriotines organizacijas su vėliavomis ir paskirus asmenis. Dalyvavimas nemokamas. Visų laukiame.

Komitetas

SOLISTO A. VOKIETAIČIO GASTROLĖS

Žinomas solistas, Arnoldas Voketaitis, šią vasarą dalyvauja visoje eilėje koncertų ir festivaliuose. Liepos pradžioje dainuos operoj Good Speed, E. Haddom, Conn.

Liepos 27 atvyks į New Yorką ir dainuos operoj La Boheme, Sewison Stadium.

Rugpiučio mėn. dalyvaus Oklahoma, La Dance, North Shore muzikos teatre, Beverly, Mass. To pačio mėnesio 31 d. dainuos studentų festivalyje, N. Carolina.

Amerikiečių spauda A. Voketaičio dainavimą plačiai pamini ir labai aukštai vertina. Kritikai palankiai atsiliepia ne tik apie jo dainavimą, bet ir vaidybą.

Pažymėtina, kad A. Voketaitis visada pabrėžia savo lietuvišką kilmę. Tenka pastebėti, kad Voketaičių šeima yra SLA nariai ir gyvena New Haven, Conn.

B. Petkinis

BALFAS SUŠELPĖ LIETUVIUS

Birž. Balfas pasiuntė į Lietuvą - Sibirą 14 siuntinių 8924.00 sumai. Lenkijos lietuviams 43 medž. siuntas 1.290 dol. vertės ir 5 siuntinius į kitus pasaulio kraštus. Lenkijos lietuviams ligoniams pasiųsta 12 vaistų siuntinukų, lietuvei invalidei Vokietijon nusiųsta speciali invalido kėdė. 41 neturtingai šeimai Vakarų Vokietijoj nusiųsta pinigais $1.315, vienam lietuviui išpirkta lėktuvo kelionė iš Argentinos į JAV.

— New Yorko 100 Balfo skyr. prisiunte Balfui birželio mėn. 1.700 dol., tuo budu Balfo centras iš New Yorko skyriaus šiais biudžetiniais metais gavo 7.500 dol. Šis skyrius turi per 300 apsimokėjusių narių ir arti 1.000 rėmėjų.

Atsiųsta paminėti

"MARGUTIS", Iliustruotas žurnalas, birželio mėnesio numeris, skirtas Antano Olio penkių metų mirties sukakčiai paminėti.

Numerio kaina 50c. Adresas: 6755 S. Western Avenue, Chicago 36, Ill.

VARPAS, Neperiodinis leidinys No 5, 1963 m. Išleido Varpininkų Filisterių Draugija.

Šiame stambiame, turinčio 279 pusl., Varpo leidinyje rašo: dr. J. Pajaujis, V. Čižiūnas, J. Audėnas, P. Zundė, H. Blazas, M. Mackevičius, dr. K. Karvelis, J. Lanskoronskis, R. Šilbajoris, A. Kučys, B. Grigaitytė - Novickienė, J. Mikuckis (eilėraščiai) ir kt.

Numerio kaina $2.00. Adr.: T. Briškaitis, 1214 N. 16th St., Melrose Park, Ill.

THE BATTLE OF GRUNWALD, An historical novel.

Original written in Russian language by **Ivan K. Sokolnikov.** Abridged Lithuanian version by **J. Sužiedelis.** Liberal English translation with prologue and epilogue by **Julius Jonas Bielskis.**

Lithuanian Days Publishers, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles 29, Cal. Pusl. 160. Prologo ir epilogo pusl. 31. Kaina $3.00. Knyga labai rekomenduotina skaityti lietuvių kilmės jaunimui, kalbančiam angliškai.

KNYGŲ LENTYNA No 1, sausio - kovo mėn., 1963 m. Lietuvių Bibliografinės Tarnybos biuletenis. Redaguoja A. Ružancovas. Leidžia V. Saulius. Adr.: Mr. A. Ružancovas, 1132 N. Walnnut St., Danville, Ill. Metinė prenumerata $2.50.

KARYS No. 6, birželio-liepos mėn., 1963 m., Pasaulio Lietuvių Karių Veteranų mėnesinis žurnalas. Adr.: Karys, 918 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y. Numerio kaina 65c.

LIETUVIS DALYVAVO AUSTRALIJOS INŽINIERIŲ SUVAŽIAVIME

Geg. mėn. pabaigoj Melbourne, Australijoj, įvykusiame radijo ir elektronikos inžinierių suvažiavime, paskaitininkų tarpe buvo ir inž. Z. Budrikis, dėstąs Perth universitete. Jis skaitė paskaitą tema "On the Channel Capacity of the Human Sense of Vision," išnagrinėjęs, pagal savo tyrimus, žmogaus akies regėjimo pajėgumą televizijos požiuriu. (E)

Birž. trėmimų minėjimo proga suaukota Balfo Sibiro kankinių šalpos reikalams arti 700 dolerių. Dešimt ar daugiau dol. aukojo: Amer. Liet. Tautininkų klubas, R. Ošlapas, dr. L. Plechavičius, J. Okunis, P. Adomaitis, K. Butkus, dr. P. Legeckas, dr. E. Noakas, M. Medzinskas, V. Kamaitis, kun. A. Senkus, St. Birutis, J. Liaukus, J. Bortkevičius, J. Salkauskis, A. Valuškis, K. Bielinis, A. Macelis, V. Barčiauskas, V. Gamziukas, O. Apolianskas, uoz. Budrikas, Juzė Budrikienė. Kiti aukojo po penkinę ar kiek mažiau. 46 asmens užsimokėjo nario mokestį.

Šviesos-Santaros Federacija Priimta į ALTĄ

Šviesos - Santaros Federacija, ALT valdybos nutarimu, priimta į Amerikos Lietuvių Tarybos sudėti, kaip kulturinė organizacija su trimis atstovais. Savo atstovais ALT minėtos organizacijos valdyba paskyrė Valdą Adamkevičių, Raimundą Mieželį ir dr. Joną Valaitį.

Į Bendrojo Pabaltiečių Komiteto Studijų Komisiją ALT paskyrė dr. Domą Krivicką, Washington, D. C., kur toji komisija dirba.

ALT šiuo metu išleido anglų kalba brošiurėlę "Presenting Lithuania," kurios tikslas trumpai supažindinti kitataučius su Lietuvos praeitimi ir dabartine okupacija. Brošiura yra platinama vykstančioje tarptautinėje prekybos parodoje, Chicagoje.

Busimoj 1964 m. Tarptautinėje parodoje New Yorke rupintis lietuvių meno ir dainos garsinimu, ALT įgaliavo savo atstovą Jokubą Stuką, kuris sudarė atitinkamą komitetą.

DUODAMI PRIEDAI YRA DIDESNI UŽ DARBININKO ALGĄ

Buvo laikai, kai amerikietis darbininkas norėjo uždarbio grynais pinigais, negu kitokių priedėlių ("fringe" benefits). Ateities užtikrinimas buvo geras daiktas, bet gryni pinigai dar geresnis.

Laikai pasikeitė. Daugumos darbininkų uždarbis vis didėja, nes priedai didėja greičiau negu pačios algos. Nuo karo pabaigos algos beveik padvigubėjo, o priedai pakilo net šešis kartus.

Į priedus įeina sveikatos draudimus, pensijos, nedarbo draudimas valdžios mokėjimams padidinti, susižeidimų darbe kompensacija ir t.t. Šių visų dalykų vertė nuo 3.8 bil. doolerių 1946 m. pakilo ligi 20.6 bil. pereitais metais. Tai sudaro pakilimą nuo 3 ligi 7 nuošimčių.

Į šiuos skaičius neįeina apmokamos atostogos, švenčių, sporto klubų, laisvų priešpiečių ir kitų priedų, apmokamų iš darbdavio kišenės, vertė. Pav., Du Pont kompanija išlaiko darbininkų klubą, turintį 4 golfo aikštes, 16 teniso aikštelių, šokių platformą ir maudymosi baseiną. Macy kompanija duoda savo krautuvių tarnautojams galimybę pirkti prekes su 20% nuolaida nuo reguliarios kainos.

Šis priedų didėjimas reiškia daugiau, negu tik gero norėjimą iš darbdavio pusės. Daugiausia tai reiškia didesnį susirupinimą darbininkų ir jų unijų darbo užsitikrinimu ir apsidraudimu nuo visokių galimų gyvenimo įvykių.

Be to, tai reiškia darbdavių norą pritraukti ir pasilaikyti gerai išmokytus darbininkus. Dėl to ir korporacijos siulo parduoti tarnautojams akcijas pagal lengvus mokėjimo planus. Tokie budai duoda darbininkams pasitenkinimo savo darbu, kas yra gana svarbu, nors ir yra daugiau negu keturi milijonai bedarbių, tačiau truksta gerai paruoštų.

Pats svarbiausias šio industrinio gerovės plano augimo efektas yra dar priedas Valdžios Socialinės Apsaugos sistemos, kas veikia kaip buferis prieš ekonominę recesiją. Tai padeda palaikyti pirkimo galią, net ir tarp bedarbių, invalidų, sergančių ir į pensiją išėjusių.

Šiuos visus priedėlius sudėjus, gaunam tokius skaičius:

Amerikiečiai darbininkai sudaro 80% iš visų darbininkų, gaunančių darbdavių finansuojamą gyvybės draudimą. Trys ketvirtadaliai visų darbininkų yra dabar apsaugoti sveikatos draudimu. Beveik pusė turi darbdavių finansuojamą pridėtinį seno amžiaus pensijos planą. Šiandien 95% visų fabriko darbininkų gauna apmokamas atostogas. Daugiau 90% gauna kasmet dar priedines 7 dienas šventadienių pavidale.

"Gerovės stovis" yra tai, už kurį valdžia prisiima pirminę atsakomybę už piliečių gerovę. Į Amerikos darbininkų gerovę įeina ir vis didėjantys priedai, išgauti unijų derybų ir apmokami kompanijų.

A.C.N.S.

Pajieškojimai

TARPTAUT. RAUD. KRYŽ. PAJIEKOMI ASMENYS

Povilavičius Kazys, su. Petro, gim. 1925 m., Vaituskio kaime.

Petrauskas Antanas.

Pranculis Aleksas, sun. Elsvieta, gim. 1923 m., Šiauliuose

Roslavičienė Regina - Songinaitė, duktė Henriko, gim. 15. 4. 1922 m., Vilniuje.

Ruschkies Pranas, g. 1912

Savinskienė Ada, gim. 1924 m., Utenoje. Gyveno Vilniuje.

Siniakovas Jonas, sun. Gerasimo, gim. 16. 2. 1907 m., Lietuvoje.

Skapinskas Stasys, su. Baltramiejaus, gim. 1914 m. Ukmergės apskr.

Tamulevičius Jonas, gyv. 1946 m. Schongau stovykloj. Pajieškomas kapų reikalais.

Tiškinas Alfonsas, sun. Kazio, gim. 4. 9. 1926 m. Telšiuose.

Cijauskas Bronius, sun. Marijono, gim. 1922 m., Šakių apskr.

Vaitkevičius Petras, gimęs 24. 6. 1906 m. Juodvirio km., Taujėnų val.

Vaitkienė Eugenija - Stanaitytė, gim. 1913-1919 m.

Vaitupevičius Viktoras, sunus Juozo, gim. 1925 m. Lazdynų raj.

Voliak Stasys, sun. Petro, gim. 1916-1917 m.

Venclauskas (Venclavski), advokatas Šiaulių mieste.

Vileišis Povilas, sun. Jono, gim. 31. 12. 1925 m. Kybartuose.

Wimmer Karolis, gyveno Jaučiunuose, Joniškio apskr.

Warkulevičius Adolfas, gim. 23. 1. 1923, Šiauliuose. Pajieško motina.

Žemaitaitis Sigilas, sunus Prano, gim. 1936 m. Kalvarijoj.

Žičkus Antanas, 1956 m. išvažiavo Anglijon.

Ačas Stasys, sunus Prano, gim. 1919-20 m. Upynos km., Skaudvilės val.

Ačienė - Kvietkaitė Ona, gim. Molynų km., Tauragės apskr.

Brunavs - Paju, tėvo vardas Aleksandras, gim. 1907 m.

Bruneizeris Mečislovas, gim. 1922 m. Kaune.

Bertschies (Berčys) Jokubas, gim. 5. 8. 1892 m.

Burba Jurgis, gim. 23. 4. 1901 m., Sodai.

Grybauskas Petras, gim. 27. 2. 1924 m., Subačiuje. Pajieško Audronė Bytautienė.

Joneikis Jurgis, gim. 27. 3. 1905 m. Klaipėdoje.

Judzentis Juozas, sun. Simo, gim. 1909 m. Tauragės apskr.

Juknis Jonas, sun. Barboros, gim. 20. 6. 1902 m. Plungėje.

Kamincius Irma, gim. Paju, duktė Aleksandro, gim. 1915.

Levanskaitė Janina, duktė Vlado, gim. 1925 m., Jonavos valsč.

LITAUISCHEN VOLKSGMEINSCHAFT (16) Huetenfeld Ueber Lampertheim, W. Germany

KAS DOMISI geromis sąlygomis investuoti savo pinigus, kreipiasi į dipl. ekonomistą, **Juozą Audėną,** 109 Warwick St., Brooklyn 7, N. Y. Tel. **TA 7-9518.**

SLA išmokamų apdraudų ir ligoje pašalpų savaitinė atskaita

Birželio 29, 1963

Išmokamos Apdraudos

ANDRIUS GARKAUSKAS, 18 kp., Westeille, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė sausio 6, 1924 m., mirė gegužės 21, 1963 m. Velionio seseriei, Mary Pietryzk, apdraudos išmokėta $150.00

PETRAS RINDOKAS, 185 kp., E. Chicago, Ind., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 8, 1918 m., mirė gegužės 18, 1963 m. Velionio vaikams, Ronald Reinard Rindokas ir Geraldine Sopchak, apdraudos išmokėta $1,000.00

POVILAS FRAJERAS, 275 kp., Springfield, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugpiučio 19, 1914 m., mirė gegužės 31, 1963 m. Velionio dukterims, Elzbieta Senalik ir Albina Klikna, apdraudos išmokėta $600.00

BUGUMILA BUDRECKIENĖ, 285 kp., Linden, N. J., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 13, 1928 m., birė birželio 3, 1963 m. Velionės sunui, Dominic Budrecki, apdraudos išmokėta $600.00

ANTANAS ALESIUS, 297 kp., Greenfielld, Mass., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė spalio 9, 1919 m.; pridėtiną apdraudą paėmė lapkričio 1, 1941 m., mirė birželio 6, 1963 m. Velionio žmonai, Sophie Tuvek Alases, apdraudos išmokėta $300.00

JURGIS DIRZIS, 332 kp., Richmond Hill., N. Y., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 11, 1929 m., mirė gegužės 1, 1963 m. Velionio žmonai, Mary Dirzis, apdraudos išmokėta $1,000.00

Viso $3,650.00

Nuo pradžios šių metų bendrai viso $91,425.00

Išmokamos Ligoje Pašalpos

W. Satkus, 17 kp., Brockton, Mass., sirgo 8 sav.	$48.00
A. Klimas, 38 kp., Brooklyn, N. Y., sirgo 12 sav.	66.96
J. Misevičius, 77 kp., Rockford, Ill., sirgo 12 sav.	52.50
V. Straznickas, 77 kp., Rockford, Ill., sirgo 6 sav. 6 d.	31.50
M. Smithienė, 102 kp., Haverhill, Mass., sirgo 11 sav. 6 d.	81.00
Z. Pranys, 126 Pav., New York, N. Y., sirgo 12 sav.	81.90
P. Remeikis, 185 kp., E. Chicago, Ind., sirgo 1 sav. 3 d.	11.25
K. M. Leonaitis, 222 kp., Michigan City, Ind., sirgo 12 sav.	129.60
P. Narvydas, 242 kp., Brooklyn, N. Y., sirgo 12 sav.	54.00
J. Dudonis, 291 kp., Cicero, Ill., sirgo 6 sav.	56.16
O. Varckojienė 341 kp., McNaughton, Wis., sirgo 12 sav.	38.25

Viso $651.12

Nuo pradžios šių metų bendrai viso $11,458.53

B. PIVARONAS, SLA Sekretorė

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

BIELIAUSKAS FUNERAL HOME

AL. BALTRUNAS-BALTON

Reikalų vedėjas

660 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

SHALINS

(SHALINSKAS)

FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Ave.

(at Forest Parkway Station)

Woodhaven 21, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčias suteikiam nemokamai visose miesto dalyse

F. W. SHALINS IR J. B. SHALINS

Tel. VIrginia 7-4499

Kas nori skaityti su jokia partija nesurištą laikraštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svarbiais klausimais, tas skaito 8-10 puslapių savaitraštį

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" turi daug rūšių bendradarbių visuose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendruomenės ir visos žmonijos gyvenimo srities.

PRENUMERA: metams visur 6 dol., visose Amerikose — 5.50, Kanadoje — 5 doleriai. Už laikraštį galima mokėti dalimis — pusmečiais, ketvirtimis ir nuo to kaina nekinta.

NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" gauna bargan ligi jie gauna darbą ir užsidirba.

Adresas:

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

7722 Gearge St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada

JAU IŠĖJO NEPAPRASTAI ĮDOMI KNYGA

Lietuvių Išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Tokios knygos pas mus dar nebuvo. Ji turi 512 puslapių, gausiai iliustruota ir apima musų išeiviją visoj Amerikoj — nuo Kanados iki Argentinos. Ji parodo, kad išeivija prasidėjo 17-ame šimtmetyje, bet pirmutinė jos banga dingo; yra tik legenda, kad išsikėlę Amerikoje musiškiai pastatę "Ausros" miestą, veliau virtusį New Amsterdamu ir dar vėliau New Yorku.

Taip pat sužinome, kad pirmieji lietuviai plaukė juromis 3 mėnesius, ir išlipę Amerikoje rado ne aukso kalnus, bet sunkų vargą. Kai kurie jų iš New Yorko pėsti ėjo Pennsylvanijon anglių kasti. Tenai prasidėjo pirmosios kolonijos ir draugijos, ėmė kurtis socialistų kuopos, kurios veliau sudarė Šajunigą. Jie pirmieji pradėjo leisti laikraščius ir kurti mokyklėles. Lygiagrečiai veikė laisvamaniai ir kurči parapijos. Bet kai vyskupai ėmė savintis musiškių katalikų nuosavybes, bažnyčiose prasidėjo mustynės; dėlto sumanyta kurti nepriklausomas arba tautiškas parapijas. Tarp vienų ir kitų ėjo smarkios rungtynės.

Bet išeivija rupinosi ir Lietuvos likimu. Ji gausiai aukojo pinigus caro valdžiai nuversti ir sudėjo milionus nepriklausomai Lietuvai.

Knygoje parodyta, kaip atsirado musų didžiosios organizacijos, kaip gimė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir kodėl Amerikoje jai nesiseka. Bet tai tik maža knygos turinio dalelė. Medžiaga jai buvo renkama 40 metų. Patartina kiekvienam ją įsigyti. Puiki knyga dovanoms.

Parduodama be pelno. Gražiais kietais apdarais kaina $5.00; minkštais apdarais — $4.00

Užsakymus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoj

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausius ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiem pareiksti savo nuomonę.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoj—$5.00 metams, $7.00 — pusei metų. Kitose valstybėse—$16.00 metams, $8.00 — pusei metų. Chicagoj—$15.00 metams, $8.00 — pusei metų.

NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį arba money orderį tokiu adresu:

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

įsteigtas 1915 m.

6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio

Gausiai iliustruotas laikraštis, išeinąs 3 kartus į savaitę,—pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumeratos kaina metams — $11.00, pusei metų—$6.00

Bandymui — 2 savaites siunčiame nemokamai.

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis